

ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

«ΛΕΜΕ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΞΟΥΣΙΑ»

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Λέμε την Αλήθεια στην Εξουσία», του Κέντρου Robert F. Kennedy για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα [Robert F. Kennedy Human Rights], είναι μία πολύπλευρη παγκόσμια πρωτοβουλία που χρησιμοποιεί τις εμπειρίες θαρραλέων αγωνιστών απ' όλο τον κόσμο προκειμένου να εκπαιδεύσει μαθητές και άλλους σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα και να τους παροτρύνει να αναλάβουν δράση. Τα ζητήματα που τίγονται κυμαίνονται από τη δουλεία και τον περιβαλλοντικό ακτιβισμό ως τη θρησκευτική αυτοδιάθεση και την πολιτική συμμετοχή.

Το πρόγραμμα «Λέμε την Αλήθεια στην Εξουσία» ξεκίνησε ως βιβλίο που συνέγραψε η Kerry Kennedy –το οποίο έχει ήδη μεταφραστεί σε έξι γλώσσες– και μεταφέρθηκε στο θέατρο από τον Ariel Dorfman. Τα πορτρέτα των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από τον εκλιπόντα, βραβευμένο με Πούλιτζερ φωτογράφο Eddie Adams, που περιλαμβάνονται στο βιβλίο, έγιναν έκθεση που περιόδευσε σε περισσότερες από είκοσι πόλεις στις Ηνωμένες Πολιτείες μετά από τα εγκαίνιά της στην Corcoran Gallery of Art στην Ουάσινγκτον. Πλέον παρουσιάζεται σε τέσσερις ηπείρους.

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα για τα ανθρώπινα δικαιώματα «Λέμε την Αλήθεια στην Εξουσία» έχει παρουσιασθεί σε εκατοντάδες χιλιάδες μαθητές στην Ασία, στην Αφρική, στην Ευρώπη και στις Ηνωμένες Πολιτείες.

Υπό την αιγίδα του προέδρου Bill Clinton, το θεατρικό έργο *Speak Truth to Power: Voices from Beyond the Dark* [Λέμε την Αλήθεια στην Εξουσία: Φωνές πέρα από το σκοτάδι] έκανε πρεμιέρα το 2000 στο Kennedy Center. Το αμερικανικό Δημόσιο Τηλεοπτικό Δίκτυο [PBS] μετέδωσε για αυτό ένα ωριαίο βίντεο ενταγμένο στη σειρά του Μεγάλες Ερμηνείες [Great Performances Series].

Στο θεατρικό έργο πήραν μέρος πολλοί από τους σπουδαιότερους ηθοποιούς της Αμερικής όπως οι: Alec Baldwin, Matthew Broderick, Glenn Close,

Woody Harrelson, Kevin Kline, John Malkovich, Sean Penn, Vanessa Redgrave, Martin Sheen, Meryl Streep και Sigourney Weaver. Το έργο παρουσιάστηκε σε όλες τις Ηνωμένες Πολιτείες και έχει ερμηνευθεί από σπουδαίους ηθοποιούς στην Αθήνα, στη Βαρκελώνη, στη Γενεύη, στο Γιοχάνεσμπουργκ, στο Ελσίνκι, στο Κέμπ Τάουν, στη Μαδρίτη, στη Μάντοβα, στο Μιλάνο, στην Πνομ Πενχ, στη Ρώμη, στη Σεούλ, στο Σίδνεϊ, στη Φλωρεντία και στο Χονγκ Κονγκ. Αξιοσημείωτη ήταν μια παράσταση στην Ντόχα του Κατάρ, που μεταδόθηκε ζωντανά στο αραβικό ειδησεογραφικό δίκτυο Al Jazeera, στην οποία ανέγνωσαν κείμενα δέκα από τους δημοφιλέστερους ηθοποιούς και τραγουδιστές του αραβικού κόσμου. Το έργο έχει επίσης παρουσιαστεί από μαθητές σχολείων, σπουδαστές κολλεγίων, τοπικούς ήρωες, ακόμη και φυλακισμένους (σε μεγάλο θέατρο του Βουκουρεστίου ύστερα από πρόβες στις φυλακές).

Το πρόγραμμα «Λέμε την Αλήθεια στην Εξουσία» παροτρύνει κυβερνήσεις, ΜΚΟ, μεγάλα ιδρύματα και μεμονωμένους ανθρώπους να στηρίζουν τα ανθρώπινα δικαιώματα και στρέφει την τόσο απαραίτητη προσοχή σε συνεχιζόμενες παραβιάσεις τους. Το πιο μακροπρόθεσμο κληροδότημά του ωστόσο είναι ότι καταδεικνύει την ικανότητα κάθε ατόμου να επιφέρει αλλαγή.

JOHN HEFFERNAN

Εκτελεστικός Διευθυντής

«Λέμε την Αλήθεια στην Εξουσία»

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΑΥΤΟ ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Αυτό το εκπαιδευτικό πρόγραμμα παρουσιάζει γενικά ζητήματα σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα μέσα από τις ιστορίες αξιοθαύμαστων ανθρώπων, που εργάζονται στο πεδίο, και παρακινεί τους μαθητές να εμπλακούν προσωπικά στην προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Οι παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ορίζονται από το διεθνές δίκαιο. Είναι σημαντικό οι μαθητές να έχουν σαφή ιδέα για το τι είναι η παραβίαση ανθρωπίνου δικαιώματος υπό το κράτος δικαίου.

Τι σημαίνει λοιπόν Λέμε την Αλήθεια στην Εξουσία; Σημαίνει να λες την αλήθεια σε όσους ασκούν εξουσία ή μήπως ότι το να λες την αλήθεια έχει δύναμη; Η απάντηση εξαρτάται από το πώς εσείς και οι μαθητές σας θα προσεγγίσετε αυτό το εκπαιδευτικό πρόγραμμα και σε ποιες ενέργειες θα προβείτε ως αποτέλεσμα αυτού. Στην πραγματικότητα η αλήθεια έχει δύναμη όταν έχει διαποτιστεί από στέρεη μάθηση. Και αντιστοίχως όσοι ενημερώνονται αντιλαμβάνονται την υποχρέωσή τους να λένε την αλήθεια σε όσους ασκούν εξουσία.

Μέσω του εν λόγω προγράμματος γίνεται μια ανασκόπηση των ζητημάτων που σχετίζονται με τα ανθρώπινα δικαιώματα και με θέματα κοινωνικής δικαιοσύνης στις Ηνωμένες Πολιτείες αλλά και σε ολόκληρο τον κόσμο. Οι προτεινόμενες δραστηριότητες θα δώσουν στους μαθητές σας και στο ευρύτερο κοινό τα εφόδια που χρειάζονται για να αντιμετωπίσουν τα ζητήματα αυτά σε τοπικό, εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο.

Η κατεύθυνση και η ειδική επιμέλεια αυτού του βιβλίου από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής εγγυάται την απόλυτα ομαλή προσαρμογή του στο ελληνικό σχολικό περιβάλλον.

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ

Οικουμενική Διακήρυξη για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα

Άρθρο 26: Η εκπαίδευση πρέπει να αποβλέπει στην πλήρη ανάπτυξη της ανθρώπινης προσωπικότητας και στην ενίσχυση του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιακών ελευθεριών. Πρέπει να προάγει την κατανόηση, την ανεκτικότητα και τη φιλία ανάμεσα σε όλα τα έθνη και σε όλες τις φυλές και τις θρησκευτικές ομάδες και να ευνοεί την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων των Ηνωμένων Εθνών για τη διατήρηση της ειρήνης.

Η διδασκαλία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων αποτελεί θεμελιώδες και απαραίτητο τμήμα της μάθησης για όλους τους ανθρώπους. Η εκπαίδευση σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι από τη φύση της διεπιστημονική και ευθυγραμμίζεται με πολλές αντιλήψεις και στόχους τόσο σε εθνικό όσο και σε τοπικό επίπεδο. Σε αυτό το βοήθημα οι δάσκοντες θα βρουν μαθήματα που εμπίπτουν στο πεδίο των κοινωνικών σπουδών και στις τέχνες του λόγου. Επιπλέον στοιχεία του όπως το χρονολόγιο, οι αφηγήσεις των υπέρμαχων και το ομώνυμο θεατρικό έργο μπορούν να ενσωματωθούν και σε άλλα γνωστικά αντικείμενα και είναι στη διάθεση οποιουδήποτε εκπαιδευτικού το ζητήσει.

Ενώ οι μαθησιακοί στόχοι είναι σαφείς, είναι επίσης σημαντικό να αναγνωρισθεί ότι το πρόγραμμα «Λέμε την Αλήθεια στην Εξουσία» και η εκπαίδευση σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα δίνουν έμφαση σε μια παιδαγωγική που ενθαρρύνει τόσο τη θεωρία όσο και την πράξη. Τα μαθήματα δομούνται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να παρέχουν ευκαιρίες στους μαθητές να υποβάλλουν τις δικές τους ιδέες και να προβαίνουν στις δικές τους κρίσεις σχετικά με τον κόσμο που τους περιβάλλει. Η έμφαση στην πράξη αναλύεται επίσης σε σχέση με την ανάληψη δράσης και την υιοθέτηση του ρόλου του υπέρμαχου.

Από την προσχολική αγωγή ως τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Από την προσχολική ηλικία έως την Γ΄ τάξη του Δημοτικού η μάθηση για τα ανθρώπινα δικαιώματα επικεντρώνεται στον σεβασμό του εαυτού, των γονέων, των δασκάλων και των άλλων. Από την Δ΄ έως την ΣΤ΄ τάξη του Δημοτικού η εστίαση μετακινείται προς την κοινωνική ευθύνη, την ιδιότητα του πολίτη και τη διάκριση των επιθυμιών και των αναγκών από τα δικαιώματα. Για τις Α΄ και Β΄ Γυμνασίου η διαδικασία στρέφεται στην παρουσίαση και την ενίσχυση της γνώσης για συγκεκριμένα ανθρώπινα δικαιώματα. Στη Γ΄ Γυμνασίου και στο Λύκειο το επίκεντρο διευρύνεται προκειμένου να περιλάβει τα ανθρώπινα δικαιώματα ως οικουμενικές σταθερές, την ενσωμάτωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην προσωπική αυτογνωσία και συμπεριφορά.

ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Η εκπαίδευση σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι αποτελεσματικότερη, εφόσον πληρούνται και οι παρακάτω προϋποθέσεις που αφορούν το εκπαιδευτικό σύστημα.

Το μαθησιακό περιβάλλον

Η εκπαίδευση σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα έχει ως στόχο ένα περιβάλλον στο οποίο τα ανθρώπινα δικαιώματα ασκούνται και βιώνονται στην καθημερινότητα ολόκληρης της σχολικής κοινότητας. Πέρα από τη γνωσιακή μάθηση η εκπαίδευση σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα περιλαμβάνει και στοιχεία κοινωνικής και συναισθηματικής ανάπτυξης των μαθητών και των εκπαιδευτικών.

Διδασκαλία και μάθηση

Η εκπαίδευση σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα απαιτεί μια ολιστική προσέγγιση στη διδασκαλία και τη μάθηση, μια προσέγγιση που να αντανακλά τις αξίες των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Το περιεχόμενο και οι στόχοι του αναλυτικού προγράμματος έχουν ως βάση τα ανθρώπινα δικαιώματα, οι μεθοδολογίες είναι δημοκρατικές και συμμετοχικές και όλο το υλικό και τα εγχειρίδια συνάδουν με τις αξίες των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Εκπαίδευση και επαγγελματική ανάπτυξη

Η εκπαίδευση και η επαγγελματική ανάπτυξη πρέπει να ενθαρρύνουν τη γνώση, τη δέσμευση και την κινητοποίηση του εκπαιδευτικού υπέρ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Εφαρμογή πολιτικών

Η αποτελεσματικότητα εξαρτάται από μια συνεπή στρατηγική εφαρμογής, η οποία περιλαμβάνει την κατάρτιση προϋπολογισμού, τον συντονισμό, τη συνοχή, την επίβλεψη και τη λογοδοσία.

Εκπαιδευτικές πολιτικές

Η προώθηση νομοθεσίας που περιλαμβάνει τα ανθρώπινα δικαιώματα σε σχέδια δράσης, αναλυτικά προγράμματα, εκπαίδευση υποψήφιων και εν ενεργεία παιδαγωγών, κατάρτιση, αξιολόγηση και λογοδοσία θα παράσχει την πολιτική βάση για ένα εκπαιδευτικό σύστημα βασισμένο στα ανθρώπινα δικαιώματα.

Αναπτυξιακό πλαίσιο

Η εκπαίδευση σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα αποσκοπεί στο να βελτιώσει την κατανόηση, τη στάση και τη συμπεριφορά του μαθητή σε σχέση με τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Γενική επισκόπηση

Ενίσχυση της γνώσης

- Εξετάστε την εξέλιξη των προστατευόμενων ανθρωπίνων δικαιωμάτων από τις ιστορικές έως τις σημερινές διακηρύξεις και συνθήκες καθώς και τη διαρκή εξέλιξη της γνώσης σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα, τις διάφορες προκλήσεις για την πλήρη άσκησή τους και τους παράγοντες που συμβάλλουν στην παραβίασή τους.
- Αναπτύξτε κριτική κατανόηση πραγματικών καταστάσεων αμφισβητώντας τους φραγμούς και τις δομές που εμποδίζουν την πλήρη απόλαυση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών.

Αλλαγή στάσεων

- Προβληματιστείτε για αξίες όπως η δικαιοσύνη, η ισότητα και η αμεροληψία.
- Κινηθείτε προς την κατεύθυνση της αλληλοκατανόησης μεταξύ διαφορετικών ομάδων.
- Αναγνωρίστε τους αγώνες εκείνων των συνανθρώπων μας που αναζητούν να ικανοποιήσουν βασικές ανάγκες και αντιδράστε σε παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Αλλαγή συμπεριφορών

- Εμπνεύστε ανθρώπους ώστε να ενσωματώσουν τις αρχές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τόσο στη ζωή τους όσο και στους κοινωνικούς θεσμούς.
- Προκαλέστε με τον τρόπο σας και διευκολύνετε τους ανθρώπους ώστε να καταστούν ικανοί να απαιτούν, να στηρίζουν και να υπερασπίζονται τα ανθρώπινα δικαιώματα ως μέσο για βιώσιμη κοινωνική αλλαγή.

